

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (septintoji kolegija) SPRENDIMAS

2023 m. spalio 5 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Vartotojų apsauga – Direktyva 2011/83/ES – Vartotojų teisės – Vartotojo įsigyta mokymosi platformos prenumerata – Automatinis sutarties pratęsimas – Teisė atsisakyti sutarties“

Byloje C-565/22

dėl *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis Teismas, Austrija) 2022 m. liepos 20 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2022 m. rugpjūčio 26 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Verein für Konsumenteninformation

prieš

Sofatutor GmbH

TEISINGUMO TEISMAS (septintoji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkė M. L. Arastey Sahún (pranešėja), teisėjai F. Biltgen ir J. Passer,

generalinis advokatas A. M. Collins,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Verein für Konsumenteninformation*, atstovaujamos *Rechtsanwalt S. Langer*,
- *Sofatutor GmbH*, atstovaujamos *Rechtsanwalt M. Görg*,
- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos K. Bulterman ir A. Hanje,
- Europos Komisijos, atstovaujamos I. Rubene ir E. Schmidt,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

* Proceso kalba: vokiečių.

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (OL L 304, 2011, p. 64), 9 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Verein für Konsumenteninformation* (Vartotojų informavimo asociacija, Austrija, toliau – VKI) ir *Sofatutor GmbH*, pagal Vokietijos teisę įsteigtos bendrovės, ginčą dėl VKI prašymo įpareigoti šią bendrovę informuoti vartotojus apie naudojimosi teise atsisakyti nuotolinės prekybos sutarties sąlygas, terminus ir tvarką.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Direktyvos 2011/83 37 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:
„kadangi nuotolinės prekybos atveju prieš sudarydamas sutartį vartotojas negali pamatyti prekių, jis turėtų turėti teisę atsisakyti sutarties. Dėl tos pačios priežasties vartotojui turėtų būti leidžiama išbandyti ir patikrinti prekes, kurias jis nusipirko, tiek, kiek būtina siekiant nustatyti prekių pobūdį, savybes ir veikimo būdą. Ne prekybai skirtose patalpose sudarytų sutarčių atveju vartotojas turėtų turėti teisę atsisakyti sutarties dėl galimų netikėtumų ir (arba) psichologinio spaudimo. Sutarties atsisakymu turėtų būti nutraukiama sutarties šalių pareiga vykdyti sutartį“.
- 4 Šios direktyvos 2 straipsnio „Terminų apibrėžtys“ 7 punkte „nuotolinės prekybos sutartis“ apibrėžta taip:
„Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:
<...>
7. nuotolinės prekybos sutartis – prekiautojo ir vartotojo sutartis, sudaryta pagal organizuotą nuotolinio pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sistemą prekiautojui ir vartotojui fiziškai kartu nedalyvaujant ir išskirtinai naudojantis viena arba daugiau nuotolinio ryšio priemonių iki sutarties sudarymo ir įskaitant jos sudarymo momentu“.
- 5 Tos pačios direktyvos 4 straipsnyje „Suderinimo lygis“ nustatyta:
„Valstybės narės nacionalinėje teisėje neturi palikti galioti ar priimti nuostatų, nukrypstančių nuo šioje direktyvoje įtvirtintų nuostatų, įskaitant griežtesnių ar švelnesnių nuostatų, kuriomis užtikrinama nevienodo lygio vartotojų apsauga, nebent šioje direktyvoje būtų numatyta kitaip.“

- 6 Minėtos direktyvos 6 straipsnio „Informacijos reikalavimai, taikomi nuotolinės prekybos sutartims ir ne prekybai skirtose patalpose sudarytoms sutartims“ 1 dalyje numatyta:

„Prieš vartotojui išsipareigojant pagal nuotolinės prekybos sutartį ar ne prekybai skirtose patalpose sudaromą sutartį ar atitinkamą pasiūlymą, prekiautojas aiškiai ir suprantamai pateikia vartotojui šią informaciją:

<...>

e) bendrą prekių ar paslaugų kainą, į kurią įskaičiuoti mokesčiai, arba, jeigu dėl prekių arba paslaugų pobūdžio ši kaina yra tokia, kad pagrįstai negali būti apskaičiuota iš anksto, metodas, pagal kurį ši kaina apskaičiuojama, ir, jei taikoma, visos papildomos gabenimo, pristatymo ir pašto išlaidos bei kitos išlaidos arba, jei tos papildomos išlaidos dėl pagrįstų priežasčių negali būti apskaičiuotos iš anksto, informacija apie tai, kad gali tekti apmokėti tas papildomas išlaidas. <...>

<...>

h) jei taikoma teisė atsisakyti sutarties, naudojimosi šia teise sąlygas, laiko terminą ir tvarką pagal 11 straipsnio 1 dalį, taip pat pavyzdinę sutarties atsisakymo formą, pateiktą I priedo B dalyje;

<...>

o) jei taikoma, sutarties trukmę arba, jei sutartis neterminuota ar pratęsiama automatiškai, – sutarties nutraukimo sąlygas;

<...>“

- 7 Direktyvos 2011/83 8 straipsnyje „Oficialūs reikalavimai, taikomi nuotolinės prekybos sutartims“ nustatyta:

„1. Sudarant nuotolinės prekybos sutartis prekiautojas teikia 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją vartotojui arba sudaromos sąlygos susipažinti su ta informacija atsižvelgiant į naudojamą nuotolinio ryšio priemonės aiškia bei suprantama kalba. Patvariojoje laikmenoje pateikiama informacija turi būti įskaitoma.

2. Jei pagal elektroninėmis priemonėmis sudaromą nuotolinės prekybos sutartį vartotojas privalo sumokėti, prekiautojas aiškiai ir pastebimu būdu prieš pat vartotojui pateikiant savo užsakymą supažindina vartotoją su 6 straipsnio 1 dalies a, e, o ir p punktuose nurodyta informacija.

Prekiautojas užtikrina, kad vartotojas, pateikdamas savo užsakymą, aiškiai patvirtintų, jog pateikus užsakymą atsiranda mokėjimo pareiga. Jei pateikiant užsakymą reikia paspausti mygtuką ar naudoti panašią funkciją, mygtukas ar panaši funkcija žymimi taip, kad būtų lengvai įskaitomi, nurodant tik žodžius „užsakymas su mokėjimo pareiga“ ar išdėstant atitinkama [analogiška,] nedviprasmiška formuluote, nurodančia, kad pateikiant užsakymą atsiranda mokėjimo prekiautojui pareiga. Jei prekiautojas nesilaiko šios pastraipos, sutartis ar užsakymas vartotojo neįpareigoja.

<...>

8. Jeigu vartotojas nori, kad 9 straipsnio 2 dalyje numatytu sutarties atsisakymo laikotarpiu jam būtų pradėta teikti paslaugas ar būtų pradėta tiekti vandenį, dujas arba elektros energiją, kai nėra parduodamas ribotas jų tūris arba nustatytas kiekis, ar centralizuotai tiekti šilumą, prekiautojas reikalauja, kad vartotojas pateiktų aiškų prašymą.

<...>“

8 Šios direktyvos 9 straipsnis „Teisė atsisakyti sutarties“ suformuluotas taip:

„1. Išskyrus, kai taikomos 16 straipsnyje nurodytos išimtys, vartotojas, nenurodydamas priežasties ir nepatirdamas kitų, nei numatytosios 13 straipsnio 2 dalyje ir 14 straipsnyje, išlaidų per 14 dienų laikotarpį gali atsisakyti nuotolinės prekybos sutarties ar ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutarties.

2. Nedarant poveikio 10 straipsniui, šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sutarties atsisakymo laikotarpis baigiasi po 14 dienų skaičiuojant nuo:

a) kai sudaromos sutartys dėl paslaugų – sutarties sudarymo dienos;

<...>

c) kai sudaromos sutartys dėl <...> fizinėje laikmenoje neįrašyto skaitmeninio turinio pateikimo – sutarties sudarymo dienos.

3. Valstybės narės nedraudžia sutarties šalims vykdyti sutartinių įsipareigojimų per sutarties atsisakymo laikotarpį. <...>“

9 Minėtos direktyvos 10 straipsnyje „Informacijos apie teisę atsisakyti sutarties nepateikimas“ numatyta:

„1. Jei prekiautojas nepateikia vartotojui informacijos apie teisę atsisakyti sutarties, kaip to reikalaujama pagal 6 straipsnio 1 dalies h punktą, sutarties atsisakymo laikotarpis tęsiasi 12 mėnesių nuo pradinio teisės atsisakyti sutarties laikotarpio, nustatomo pagal 9 straipsnio 2 dalį, pabaigos.

2. Jeigu prekiautojas pateikia vartotojui šio straipsnio 1 dalyje numatytą informaciją per 12 mėnesių nuo 9 straipsnio 2 dalyje nurodytos dienos, sutarties atsisakymo laikotarpis baigiasi po 14 dienų nuo tos dienos, kurią vartotojas gauna tą informaciją.“

10 Tos pačios direktyvos 11 straipsnio „Naudojimasis teise atsisakyti sutarties“ 1 dalyje nustatyta:

„ Prieš pasibaigiant sutarties atsisakymo laikotarpiui vartotojas praneša prekiautojui apie savo sprendimą atsisakyti sutarties. Šiuo tikslu vartotojas gali:

a) naudoti pavyzdinę I priedo B dalyje nustatytą atsisakymo formą; arba

b) pateikti nedviprasmišką pareiškimą, kuriame išdėstytas jo sprendimas atsisakyti sutarties.

<...>“

11 Direktyvos 2011/83 12 straipsnyje „Sutarties atsisakymo poveikis“ nurodyta:

„Pasinaudojus teise atsisakyti sutarties nustoja galioti šios šalių pareigos:

- a) pareiga vykdyti nuotolinės prekybos arba ne prekybai skirtose patalpose sudarytą sutartį, arba
- b) pareiga sudaryti nuotolinės prekybos sutartį arba ne prekybai skirtose patalpose sudaromą sutartį, jei vartotojas buvo siūlęs ją sudaryti.“

12 Šios direktyvos 14 straipsnyje „Vartotojo pareigos sutarties atsisakymo atveju“ nustatyta:

„<...>

3. Jei vartotojas naudojasi teise atsisakyti sutarties pateikęs prašymą pagal 7 straipsnio 3 dalį arba 8 straipsnio 8 dalį, vartotojas sumoka prekiautojui sumą, proporcingą tam, kas buvo suteikta iki to momento, kai vartotojas informavo prekiautoją apie tai, kad naudojasi teise atsisakyti sutarties, palyginti su visu tuo, kas numatyta suteikti pagal sutartį. Proporcinga suma, kurią prekiautojui turi sumokėti vartotojas, apskaičiuojama remiantis visa sutartyje nustatyta kaina. Jei visa kaina yra pernelyg didelė, proporcinga suma apskaičiuojama remiantis tuo, kas buvo suteikta, rinkos verte.

4. Vartotojas nemoka už:

- a) visas suteiktas paslaugas ar vandens, dujų ar elektros energijos tiekimą, kai nėra parduodamas ribotas jų tūris arba nustatytas kiekis, ar centralizuotą šilumos teikimą arba jų dalį, per sutarties atsisakymo laikotarpį, kai:
 - i) prekiautojas nepateikė informacijos pagal 6 straipsnio 1 dalies h arba j punktą; arba
 - ii) vartotojas aiškiai neprašė pradėti teikti paslaugas per sutarties atsisakymo laikotarpį pagal 7 straipsnio 3 dalį ir 8 straipsnio 8 dalį; arba
- b) viso fizinėje laikmenoje neįrašyto skaitmeninio turinio ar jo dalies pateikimą, kai:
 - i) vartotojas nepateikė savo išankstinio sutikimo dėl paslaugų teikimo pradžios prieš pasibaigiant 9 straipsnyje nurodytam 14 dienų laikotarpiui;
 - ii) vartotojas, pateikdamas savo sutikimą, nepripažino, jog praranda teisę atsisakyti sutarties;
 - iii) prekiautojas nepateikė patvirtinimo pagal 7 straipsnio 2 dalį arba 8 straipsnio 7 dalį.

5. Vartotojas, naudodamasis teise atsisakyti sutarties, neprisiima jokios atsakomybės, išskyrus atvejais, kurie numatyti 13 straipsnio 2 dalyje ir šiame straipsnyje.“

Austrijos teisė

13 2014 m. gegužės 26 d. *Fern – und Auswärtsgeschäfte-Gesetz* (Nuotolinės prekybos sutarčių ir ne prekybai skirtose patalpose sudarytų sutarčių įstatymas, BGBl. I, 33/2014, toliau – FAGG) 4 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Prieš vartotojui įsipareigojant pagal sutartį ar savo pareiškimą dėl sutarties sudarymo verslininkas turi vartotojui aiškiai ir suprantamai pateikti informaciją:

<...>

8) jei taikoma teisė atsisakyti sutarties, apie naudojimosi šia teise sąlygas, terminus ir tvarką, pateikdamas pavyzdinę sutarties atsisakymo formą pagal I priedo B dalį,

<...>

14) jei taikoma, apie sutarties trukmę arba, jei sutartis neterminuota ar pratęsiama automatiškai, – sutarties nutraukimo sąlygas.

<...>“

14 FAGG 11 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Vartotojas, nenurodydamas priežasties, gali atsisakyti nuotolinės prekybos sutarties ar ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutarties per 14 dienų laikotarpį.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 15 *Sofatutor* yra pradinės ir vidurinės mokyklos moksleiviams skirtų internetinių mokymosi platformų operatorė. Ji siūlo savo paslaugas visoje Austrijos teritorijoje ir taip užmezga teisinius santykius su vartotojais, kurių nuolatinė arba įprasta gyvenamoji vieta yra Austrijoje. *Sofatutor* sudaro sutartis pagal savo bendrąsias pardavimo sąlygas.
- 16 Šiose bendrosiose sąlygose numatyta, kad, pirmą kartą užsisakius prenumeratą šiose platformose, jos gali būti naudojamos nemokamai 30 dienų nuo sutarties sudarymo, prenumerata per šį laikotarpį gali būti nutraukta bet kuriuo momentu be išankstinio įspėjimo. Minėtose bendrosiose sąlygose taip pat numatyta, kad prenumerata tampa mokama tik pasibaigus šiam 30 dienų terminui ir kad, jei sutartis nenutraukiama per minėtas 30 dienų, prasideda mokamas prenumeratos laikotarpis, dėl kurio buvo susitarta pasirašant sutartį.
- 17 Pasibaigus mokamos prenumeratos laikotarpiui ir *Sofatur* ar vartotojui laiku nenutraukus sutarties, prenumerata pagal tas pačias bendrąsias sąlygas automatiškai pratęsiama terminuotam laikotarpiui.
- 18 Sudarydama nuotolinės prekybos sutartį *Sofatutor* informuoja vartotojus apie teisę atsisakyti sutarties, kurią jie turi dėl tokios sutarties sudarymo.
- 19 VKI mano, kad pagal Direktyvos 2011/83 9 straipsnį ir FAGG vartotojas turi teisę atsisakyti sutarties ne tik, kiek tai susiję su 30 dienų trukmės nemokamos bandomosios versijos prenumerata, bet ir keičiant šią prenumeratą į standartinę ar ją pratęsiant.
- 20 Šiomis aplinkybėmis VKI kreipėsi į *Handelsgericht Wien* (Vienos komercinių bylų teismas, Austrija) su prašymu įpareigoti *Sofatutor*, šiai palaikant komercinius santykius su vartotojais, aiškiai ir suprantamai juos informuoti, kai pratęsiama terminuota nuotolinės prekybos sutartis, apie naudojimosi teise nutraukti sutartį sąlygas, terminus ir tvarką, pateikiant pavyzdinę sutarties atsisakymo formą ar taikant panašią praktiką.
- 21 2021 m. birželio 23 d. sprendimu tas teismas patenkino VKI prašymą.

- 22 Gavęs *Sofatutor* apeliacinį skundą dėl minėto sprendimo, *Oberlandesgericht Wien* (Vienos aukštesnysis apygardos teismas, Austrija) jį pakeitė 2022 m. kovo 18 d. sprendimu ir atmetė minėtą prašymą dėl esmės.
- 23 Vėliau VKI dėl tokio sprendimo pateikė kasacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui – *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis Teismas, Austrija).
- 24 Tas teismas konstatavo, pirma, kad, kaip matyti iš FAGG 11 straipsnio parengiamųjų dokumentų, teisė atsisakyti sutarties neapsiriboja pirmuoju verslininko ir vartotojo sutarties sudarymu. Priešingai, FAGG gali būti taip pat taikomas ir esamų, bet terminuotų sutartinių santykių pratęsimui arba egzistuojančių sutartinių santykių turinio pakeitimams, jei dėl jų susitariama prekiaujant nuotoliniu būdu arba ne prekybai skirtose patalpose, taigi, taip suteikiant vartotojui teisę atsisakyti sutarties, kiek tai susiję su jos pratęsimu ar jos pakeitimu.
- 25 Antra, jis rėmėsi 2020 m. birželio 18 d. Sprendimu *Sparkasse Südholstein* (C-639/18, EU:C:2020:477), kuriame Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad 2002 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/65/EB dėl nuotolinės prekybos vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 90/619/EEB ir direktyvas 97/7/EB ir 98/27/EB (OL L 271, 2002, p. 16; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 4 t., p. 321) 2 straipsnio a punktas turi būti aiškinamas taip, kad sąvoka „su finansinėmis paslaugomis susijusi sutartis“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, neapima prie paskolos sutarties pridėto papildomo susitarimo, kai šiuo susitarimu tik pakeičiama iš pradžių sutarta palūkanų norma, nepratęsiant minėtos paskolos trukmės ir nekeičiant jos dydžio, ir kai paskolos sutarties pradinėse sąlygose numatyta sudaryti tokį papildomą susitarimą arba priešingu atveju – nustatyti kintamąją palūkanų normą.
- 26 Šiomis aplinkybėmis *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar [Direktyvos 2011/83] 9 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad vartotojas tuo atveju, kai nuotolinės prekybos sutartis „pratęsiama automatiškai“ (direktyvos 6 straipsnio 1 dalies o punktas), vėl įgyja teisę atsisakyti sutarties?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 27 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2011/83 9 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad vartotojo teisė atsisakyti nuotolinės prekybos sutarties užtikrinama tik vieną kartą, kai kalbama apie paslaugų teikimo sutartį, numatančią vartotojui pradinį nemokamą laikotarpį, po kurio, kai vartotojas per šį laikotarpį sutarties nenutraukia arba jos neatsisako, prasideda mokamas laikotarpis, automatiškai pratęsiamas terminuotam laikotarpiui, jeigu sutartis nenutraukiama, ar kad vartotojas turi šią teisę kiekviename iš šių minėtos sutarties pakeitimo ir pratęsimo etapų.
- 28 Pirmiausia reikia pažymėti, kad Direktyva 2011/83 buvo iš dalies pakeista 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/2161, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/6/EB, 2005/29/EB ir 2011/83/ES, kiek tai susiję su geresniu Sąjungos vartotojų apsaugos taisyklių vykdymo užtikrinimu ir modernizavimu (OL L 328, 2019, p. 7). Vis dėlto pagal Direktyvą 2019/2161, įsigaliojusią 2020 m. sausio 7 d., valstybės narės privalo perkelti jos nuostatas į savo atitinkamas

teisines sistemas ne vėliau kaip 2021 m. lapkričio 28 d. ir jas taikyti nuo 2022 m. gegužės 28 d. Kadangi *Handelsgericht Wien* (Vienos komercinių bylų teismas) pirmojoje instancijoje priėmė sprendimą pagrindinėje byloje 2021 m. birželio 23 d., o prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nepateikia jokios nuorodos į nacionalinės teisės nuostatas, priimtas perkeltiant Direktyvą 2019/2161 į Austrijos teisės sistemą, reikia konstatuoti, kad šioje byloje taikytina Direktyvos 2011/83 redakcija, nepakeista Direktyva 2019/2161.

- 29 Atsižvelgiant į tai, reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2011/83 9 straipsnio 1 dalį, išskyrus atvejus, kai taikomos 16 straipsnyje nurodytos išimtys, vartotojas, nenurodydamas priežasties ir nepatirdamas kitų, nei numatytosios 13 straipsnio 2 dalyje ir 14 straipsnyje, išlaidų per 14 dienų laikotarpį gali atsisakyti nuotolinės prekybos sutarties ar ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutarties.
- 30 Minėtos direktyvos 9 straipsnio 2 dalies a ir c punktuose numatyta, kad, nepažeidžiant šios direktyvos 10 straipsnio, sutarties atsisakymo laikotarpis baigiasi po keturiolikos dienų nuo sutarties sudarymo dienos paslaugų sutarčių ir į fizinę laikmeną neįrašyto skaitmeninio turinio teikimo sutarčių atveju.
- 31 Iš Direktyvos 2011/83 11 straipsnio 1 dalies matyti, kad jei vartotojas nori pasinaudoti teise atsisakyti sutarties, prieš pasibaigiant šiam terminui jis informuoja verslininką apie savo sprendimą atsisakyti sutarties. Šioje nuostatoje patikslinta, kad tam vartotojas gali naudoti pavyzdinę sutarties atsisakymo formą, pateiktą šios direktyvos I priedo B dalyje, arba pateikti kitą nedviprasmišką pareiškimą, kuriame išdėstytas jo sprendimas atsisakyti sutarties.
- 32 Pagal minėtos direktyvos 12 straipsnio a punktą, pasinaudojus teise atsisakyti sutarties, nustoja galioti šalių pareiga vykdyti nuotolinės prekybos ar ne prekybai skirtose patalpose sudarytą sutartį.
- 33 Viena iš pasekmių, kylančių dėl to, kad egzistuoja vartotojo teisė atsisakyti sutarties, yra Direktyvos 2011/83 6 straipsnio 1 dalies h punkte numatyta pareiga informuoti. Pagal šią nuostatą prieš vartotojui išpareigojant pagal nuotolinės prekybos ar ne prekybai skirtose patalpose sudarytą sutartį ar atitinkamą pasiūlymą, jei egzistuoja teisė atsisakyti sutarties, verslininkas aiškiai ir suprantamai pateikia vartotojui informaciją apie naudojimosi šia teise sąlygas, terminą ir tvarką pagal šios direktyvos 11 straipsnio 1 dalį, taip pat pavyzdinę sutarties atsisakymo formą, pateiktą minėtos direktyvos I priedo B dalyje.
- 34 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, atsižvelgiant į teisės atsisakyti sutarties svarbą siekiant apsaugoti vartotoją, iki sutarties sudarymo pateiktina informacija apie šią teisę vartotojui yra ypač svarbi ir padeda jam priimti sąmoningą sprendimą dėl to, ar sudaryti su verslininku nuotolinę sutartį. Tam, kad galėtų visapusiškai pasinaudoti šia informacija, vartotojas turi iš anksto žinoti naudojimosi teise atsisakyti sutarties sąlygas, terminą ir tvarką (2019 m. sausio 23 d. Sprendimo *Walbusch Walter Busch*, C-430/17, EU:C:2019:47, 46 punktą).
- 35 Be to, Direktyvos 2011/83 6 straipsnio 1 dalimi siekiama, be kita ko, užtikrinti, kad prieš sudarant sutartį vartotojui būtų pateikta informacija, būtina tinkamam šios sutarties vykdymui, visų pirma jo teisėms, įskaitant teisę atsisakyti sutarties, įgyvendinti (šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 10 d. Sprendimo *Amazon ES*, C-649/17, EU:C:2019:576, 43 punktą).

- 36 Šiuo atveju pagrindinėje byloje VKI ieškiniu siekia, kad *Sofatutor* būtų įpareigota, šiai palaikant komercinius santykius su vartotojais, aiškiai ir suprantamai juos informuoti, kai pratęsiamą terminuota nuotolinės prekybos sutartis, apie naudojimosi teise atsisakyti sutarties sąlygas, terminus ir tvarką, pateikiant pavyzdinę sutarties atsisakymo formą ar taikant panašią praktiką.
- 37 Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad Austrijos teisės aktų leidėjas Direktyvos 2011/83 9 straipsnio 1 dalį į Austrijos teisės sistemą perkėlė priimdamas FAGG 11 straipsnio 1 dalį, kurioje numatyta, kad vartotojas, nenurodydamas priežasties, gali atsisakyti nuotolinės prekybos sutarties arba ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutarties per keturiolika dienų. Reikia konstatuoti, kad šios nuostatos formuluotė nepateikia atsakymo į klausimą, ar vartotojas tokią teisę atsisakyti sutarties turi vieną kartą, kai sudaroma sutartis, ar jis vėl įgyja šią teisę, kai sutartis pratęsiamą, kaip yra pagrindinėje byloje.
- 38 Kadangi pagal Direktyvos 2011/83 4 straipsnį šia direktyva iš principo visiškai suderinami valstybių narių teisės aktai, šios direktyvos 9 straipsnio 1 dalyje numatytos teisės atsisakyti sutarties apimtis ir sąlygos nustato nacionalinės teisės aktuose, perkeliančiuose šią nuostatą į valstybių narių teisės sistemą, numatytos teisės atsisakyti sutarties apimtį ir sąlygas.
- 39 Teisės atsisakyti sutarties tikslas – kompensuoti neigiamas pasekmes, kurių atsiranda vartotojui iš nuotolinės prekybos sutarties, suteikiant jam tinkamą apmąstymo laikotarpį, per kurį jis turi galimybę patikrinti ir išbandyti išsigytą prekę (2019 m. kovo 27 d. Sprendimo *slewo*, C-681/17, EU:C:2019:255, 33 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 40 Šią išvadą patvirtina Direktyvos 2011/83 37 konstatuojamoji dalis, kurioje nurodyta, kad vartotojui turėtų būti suteikta teisė atsisakyti sutarties, nes „nuotolinės prekybos atveju prieš sudarydamas sutartį [jis] negali pamatyti prekių“. Šioje konstatuojamojoje dalyje nurodyta: „[d]ėl tos pačios priežasties vartotojui turėtų būti leidžiama išbandyti ir patikrinti prekes, kurias jis nusipirko, tiek, kiek būtina siekiant nustatyti prekių pobūdį, savybes ir veikimo būdą“.
- 41 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad vartotojui suteiktas apmąstymo laikotarpis pateisinamas tais pačiais tikslais tiek prekių pardavimo, tiek paslaugų teikimo atveju.
- 42 Pirma, teise atsisakyti sutarties siekiama leisti vartotojui laiku susipažinti su paslaugos, kuri yra atitinkamos sutarties dalykas, savybėmis. Antra, ši teisė sudaro palankias sąlygas vartotojui priimti informacija pagrįstą sprendimą, atsižvelgiant į visas sutarties sąlygas ir atitinkamos sutarties sudarymo pasekmes, suteikiant vartotojui galimybę nuspręsti, ar nori būti sutarties saistomas su verslininku (šiuo klausimu žr. 2019 m. sausio 23 d. Sprendimo *Walbusch Walter Busch*, C-430/17, EU:C:2019:47, 36 punktą ir 2019 m. liepos 10 d. Sprendimo *Amazon ES*, C-649/17, EU:C:2019:576, 43 punktą).
- 43 Nagrinėjamu atveju iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamos paslaugos yra nemokamos 30 dienų ir kad, jei vartotojas per šias 30 dienų nenutraukia sutarties ar jos neatsisako, paslaugos tampa mokamos apibrėžtą laikotarpį, kuris gali būti pratęstas. Vis dėlto toje nutartyje nėra informacijos, rodančios, kad dėl tokio atitinkamos sutarties pakeitimo ar pratęsimo būtų pakeistos kitos sutarties sąlygos.
- 44 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad pagal Direktyvos 2011/83 6 straipsnio 1 dalies e punktą ir 8 straipsnio 2 dalį viena iš esminių nuotolinės prekybos sutarties savybių, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą, yra visa paslaugų, kurios yra šios sutarties dalykas, kaina.

- 45 Pagal šio 6 straipsnio 1 dalies e punktą prieš sudarydamas tokią sutartį verslininkas privalo pateikti vartotojui informaciją apie šią kainą aiškiai ir suprantama forma. Kaip matyti iš šios 8 straipsnio 2 dalies, jei pagal elektroninėmis priemonėmis sudaromą nuotolinės prekybos sutartį vartotojas privalo sumokėti, verslininkas aiškiai ir pastebimu būdu prieš pat vartotojui pateikiant užsakymą informuoja vartotoją apie bendrą sutartyje numatytą paslaugų kainą. Šioje nuostatoje patikslinama, kad verslininkas užtikrina, kad vartotojas, pateikdamas užsakymą, aiškiai patvirtintų, jog pateikęs užsakymą atsiranda mokėjimo pareiga. Jei pateikiant užsakymą reikia paspausti mygtuką ar naudoti panašią funkciją, mygtukas ar panaši funkcija žymimi taip, kad būtų lengvai įskaitomi, nurodant tik žodžius „užsakymas su mokėjimo pareiga“ ar išdėstant atitinkama nedviprasmiška formuluote, nurodančia, kad pateikiant užsakymą atsiranda mokėjimo verslininkui pareiga. Jei verslininkas nesilaiko šio reikalavimo, sutartis ar užsakymas vartotojo neįpareigoja.
- 46 2022 m. balandžio 7 d. Sprendimo *Fuhrmann-2* (C-249/21, EU:C:2022:269) 25–30 punktuose Teisingumo Teismas patvirtino verslininko teikiamos aiškios informacijos apie paslaugų, dėl kurių sudaryta atitinkama sutartis, kainą svarbą.
- 47 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad vartotojo teisės atsisakyti nuotolinės prekybos sutarties dėl paslaugų teikimo tikslas yra pasiektas, jei prieš sudarant šią sutartį vartotojas turi aiškia, suprantamą ir nedviprasmišką informaciją apie paslaugų, kurios yra šios sutarties dalykas, kainą, kurią jis turi sumokėti nuo šios sutarties sudarymo arba nuo vėlesnės datos, pavyzdžiui, nuo tos dienos, kai sutartis pakeičiama į mokamą sutartį arba pratęsiama terminuotam laikotarpiui.
- 48 Taigi, nors sudarydamas sutartį, numatančią nemokamų paslaugų teikimo laikotarpį, verslininkas aiškiai, suprantamai ir nedviprasmiškai informuoja vartotoją, kad, pasibaigus šiam nemokamų paslaugų teikimo laikotarpiui ir vartotojui per šį laikotarpį neatsisakius sutarties ar jos nenutraukus, už šių paslaugų teikimą bus imamas mokestis, sutarties sąlygos, su kuriomis buvo supažindintas vartotojas, nesikeičia. Tokiu atveju ankstesniame punkte nurodytas tikslas nepateisina to, kad atitinkamas vartotojas vėl turėtų teisę atsisakyti sutarties po to, kai minėta sutartis pakeičiama į mokamą sutartį. Be to, šis vartotojas taip pat negali turėti tokios teisės atsisakyti sutarties, jei tokia mokama sutartis pratęsiama terminuotam laikotarpiui.
- 49 Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi išnagrinėti, ar *Sofatutor* pateikė vartotojams aiškia, suprantamą ir nedviprasmišką informaciją apie bendrą atitinkamų paslaugų kainą pagal Direktyvą 2011/83.
- 50 Vis dėlto, jeigu sudarant atitinkamą sutartį tokia informacija nebuvo skaidriai pateikta, darant prielaidą, kad ši sutartis vartotojui privaloma, kaip matyti iš šio sprendimo 45 punkto, skirtumas tarp, pirma, faktiškai pateiktos informacijos apie sutarties sąlygas ir, antra, šios sutarties sąlygų po nemokamo bandomojo laikotarpio, kaip antai nagrinėjamo pagrindinėje byloje, yra toks esminis, kad nauja teisė atsisakyti sutarties, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2011/83 9 straipsnio 1 dalį, turėtų būti pripažinta pasibaigus šiam nemokamam bandomajam laikotarpiui.
- 51 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2011/83 9 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip: vartotojo teisė atsisakyti nuotolinės prekybos sutarties užtikrinama tik vieną kartą, kai kalbama apie paslaugų teikimo sutartį, numatančią vartotojui pradinį nemokamą laikotarpį, po kurio, kai vartotojas per šį laikotarpį sutarties nenutraukia arba jos neatsisako, prasideda mokamas laikotarpis, automatiškai

pratęsiamas terminuotam laikotarpiui, jeigu sutartis nenutraukiama, su sąlyga, kad sudarant šią sutartį verslininkas aiškiai, suprantamai ir nedviprasmiškai informuoja vartotoją, kad po pradinio nemokamo laikotarpio šios paslaugos bus mokamos.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 52 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (septintoji kolegija) nusprendžia:

2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB, 9 straipsnio 1 dalis

turi būti aiškinama taip:

vartotojo teisė atsisakyti nuotolinės prekybos sutarties užtikrinama tik vieną kartą, kai kalbama apie paslaugų teikimo sutartį, numatančią vartotojui pradinį nemokamą laikotarpį, po kurio, kai vartotojas per šį laikotarpį sutarties nenutraukia arba jos neatsisako, prasideda mokamas laikotarpis, automatiškai pratęsiamas apibrėžtam laikotarpiui, jeigu sutartis nenutraukiama, su sąlyga, kad sudarant šią sutartį verslininkas aiškiai, suprantamai ir nedviprasmiškai informuoja vartotoją, kad po pradinio nemokamo laikotarpio šios paslaugos bus mokamos.

Parašai.